

DEN SVENSKA MODELLEN

Välfärd

LO slår vakt om den generella välfärdspolitiken, som omfattar alla medborgare. Grunden för den allmänna välfärden ska ligga i demokratiskt styrda system som omfattar alla medborgare och som finansieras solidariskt. Vi anser att avtalade förmåner mellan parterna även i fortsättningen bara ska vara ett komplement till de allmänna, demokratiskt styrda välfärdssystemen. Den svenska välfärdsmodellen omfattar två områden; *verksamheter* och *transfereringar*.

Verksamheterna – Endast det bästa är gott nog!

Verksamheter som utbildning, förskola, sjukvård och äldreomsorg, bedrivs av kommuner och landsting, och finansieras i huvudsak av skatter.

Den svenska välfärdsmodellen präglas av en gemensam och solidarisk finansiering. En förutsättning för detta är att den offentligt finansierade välfärden håller toppkvalitet. Om så inte är fallet kommer de som har råd att betala för sin egen välfärd att lämna systemet. Då undermineras legitimiteten.

De offentliga verksamheterna håller på att omdanas till att i allt större utsträckning vara utförda av privata företag men fortfarande beställd och finansierad av det offentliga. Den svenska lagstiftningen är i jämförelse med många andra länder liberal.

Privata alternativ till offentliga välfärdsproducenter kan vara ett bra komplement, men konkurrensen ska då ske på lika villkor. Välfärden ska vara lika tillgänglig för alla, oavsett vem som producerar. Urval som möjliggör att privata företag "plockar russin ur kakan" (*eng milk skimming*) kan inte tillåtas. Det är också viktigt att det offentliga fortsatt fungerar som välfärdsproducent och inte bara som beställare, för att undvika att hamna i händerna på ett monopolistiskt privat företag.

Transfereringarna – Skydd mot inkomstbortfall

Transfereringarna består av socialförsäkringarna och av behovsprövade bidrag. Socialförsäkringen är statlig och socialstödet sker i kommunal regi.

Socialförsäkringarna består främst av ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp samt ekonomisk trygghet vid ålderdom. Det finns tre huvudsakliga principer för socialförsäkringarna. Den första är inkomstbortfallsprincipen. Den går ut på att det är den förlorade arbetsinkomsten vid exempelvis sjukdom som ska ersättas. Det ger ett högt arbetskraftsdeltagande, vilket är en förutsättning för en ambitiös välfärdsmodell.

Den andra principen är den om solidarisk finansiering. Riskerna att råka ut för sjukdom eller arbetsolyckor är inte jämnt fördelade över befolkningen. Men alla som arbetar är med och delar solidariskt på riskerna. Det kallas för riskspridning och det skiljer socialförsäkringarna från vanliga privata försäkringssystem där försäkringsbolag delar in de försäkrade i olika riskgrupper. Den tredje principen är att ersättningar från socialförsäkringarna är skattepliktiga som vilken annan inkomst som helst.

Ett avsteg från inkomstbortfallsprincipen är att det finns en högsta inkomst som berättigar till ersättning från den statliga socialförsäkringen. Denna motsvarar knappt 3000 Euro per månad. I takt med att allt fler hamnar över denna högsta ersättningsberättigande inkomst urholkas inkomstbortfallsprincipen. Som tillägg till den statliga socialförsäkringen har arbetsmarknadens parter tecknat avtal. Dessa får allt större vikt när allt fler får en allt större del av inkomsten som ligger utanför den generella och solidariska välfärden.